

**Sprawozdanie z działalności Komisji Księgi Stadnej
Koni rasy huculskiej w latach 2018-2023**

1. Skład komisji i posiedzenia

Wybór Komisji Księgi Stadnej Koni rasy huculskiej nastąpił przez Zarząd PZHK w dniu 24 lipca 2018 roku. Przez okres ostatnich 6 lat Komisja pracowała w składzie:

- Przewodniczący – Marek Gibała
 - Wiceprzewodniczący – Andrzej Goraus
 - Członkowie - Mieczysław Janczyk, Andrzej Kosior, Paulina Peckiel, Andrzej Pelc, Teresa Pracuch.
- W okresie sprawozdawczym Komisja odbyła kilkanaście posiedzeń, zazwyczaj wiosną przy okazji Walnych Zjazdów PZHK lub wiosennych kwalifikacji ogierów, a także jesienią po zakończeniu sezonu zawodów huculskich. W zebraniach Komisji uczestniczyli również członkowie Zarządu związku huculskiego.

Dane statystyczno – hodowlane

2. Ogiery starsze czynne w hodowli

rok	Liczba ogierów kryjących	Liczba pokrytych klaczy	Liczba klaczy na	Liczba ogierów poddanych przeglądowi
2018	169	1413	8,36	147
2019	171	1465	9,09	155
2020	165	1480	8,97	160
2021	175	1559	8,91	154
2022	161	1537	9,55	147
2023	182			153

W polskiej hodowli mamy obecnie 7 rodów męskich, najliczniej reprezentowany jest ród Hrorego (Hr) – 25% i Goral (Go) – 20%; dalej Gurgul (Gu) – 14%; Ousor (Ou) i Piętroso (Pt) po ok. 13%; Polan (Po) – 10% i Prislop (Pr) – 5%.

W strukturze wiekowej obserwujemy wzrost liczby ogierów starszych w przedziale 16-20 lat, co świadczy o wydłużającym się okresie użytkowania rozplodowego i wzroście długowieczności.

3. Kwalifikacja ogierów młodych do hodowli

Rok	Wpis	Remont (%)
2018	10	6,8
2019	12	7,7
2020	4	2,5
2021	20	12,9
2022	10	6,8
2023	16	10,4

2024 - 03 - 29
Wpłynęło dnia
L.dz. 2024 - P - 154
Podpis .. A. P. Sypulka

Ocena ogierów odbywa się corocznie podczas jesiennych kwalifikacji w miesiącu październiku w Klikowej, jeżeli zbierze się min. 10 ogierów to ma miejsce dodatkowa wiosenna kwalifikacja w kwietniu. W ostatnich latach obserwuje się zgłaszanie do kwalifikacji większej liczby ogierów 4 i 5 letnich.

4. Klacze hodowlane

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Klacz starsze	1336	1281	1264	1251	1165	1280
Klacz młode	171	165	164	197	210	206
Remont w %	12,8	12,9	13,0	15,7	18,3	16,1
Razem klacze	1507	1446	1428	1448	1357	1486
Klaczki	411	405	411	450	479	469
Ogierki	389	443	452	441	434	478
Razem źrebięta	800	848	863	891	913	947

Liczebność klaczy hodowlanych czynnych w rozrodzie w ostatnich latach ustabilizowała się na poziomie około 1400-1450 szt. Wciąż dominują 2 rodziny żeńskie Polanki i Wyderki, niemniej obserwujemy odbudowywanie się zagrożonej rodziny Żyrki T.

Maść srokata w populacji występuje się na poziomie około 28%.

Do OZHK/WZHK z najliczniejszym pogłowiem klaczy należą w kolejności: OZHK Rzeszów - 36%, MZHK Kraków - 21%, LZHK Lublin - 12%.

5. Liczba stad uczestniczących w Programie Ochrony Zasobów Genetycznych (POZG)

Rok	Liczba stad	Liczba klaczy	Śr. Klaczy/stado
2018	280	1289	4,6
2019	258	1200	4,7
2020	255	1170	4,6
2021	267	1261	4,7
2022	261	1270	4,9
2023	258	1239	4,8

Klacz programowe w populacji klaczy rasy huculskiej w Polsce stanowią około 85 – 88%. W ostatnich latach obserwuje się niewielki wzrost średniej liczby klaczy w stadzie programowym.

6. Zasadnicze próby dzielności ogierów i klaczy

	Ogierzy	Klacz
2018	16	166
2019	25	187
2020	10	143
2021	15	194
2022	14	199
2023	10	206

Co roku odbywa się w Polsce około 12 zasadniczych prób dzielności. Są to głównie próby wierzchowe tzw. ścieżki huculskie. Zdawalność koni w ostatnim czasie wzrosła i kształtuje się na poziomie około 88 – 90%, a oceny wybitne stanowią około 5%.

7. Mistrzostwa Polski Koni Rasy Huculskiej-MPKHc

Organizowane są od 2018 roku w miejsce Ogólnopolskich Czempionatów Użytkowych. W każdym roku w ciągu sezonu odbywa się 6-7 tzw. Kwalifikacji, w których startuje około 100 – 120 koni (ogierów, klacze, wałachy). Zgodnie z regulaminem prawo startu w finale w Gładyszowie ma 60 koni wg miejsc zajętych w rankingu. W ostatnim czasie obserwujemy coraz więcej nowych młodych jeźdźców uczestniczących w Mistrzostwach.

8. Najważniejsze zadania Komisji w okresie sprawozdawczym

- o coroczne zatwierdzanie terminów prób dzielności, konkursów kwalifikacyjnych, Mistrzostw Polski i Czempionatu Młodzieżowego
- o wyznaczenie przedstawicieli Komisji do prób i konkursów kwalifikacyjnych
- o opracowanie Regulaminu Mistrzostw Polski
- o przeprowadzenie i ocena młodych ogierów podczas komisyjnych kwalifikacji
- o analiza i podsumowanie wyników zawodów po zakończeniu sezonu;
- o zatwierdzenie przydomków hodowlanych (obecnie 75),
- o nowelizacja zapisów Programu Hodowlanego,
- o rozpatrywanie spraw wniesionych do Komisji.

9. Zmiany w programie hodowlanym (od 1.01.2023)

- o Komisyjna kwalifikacja młodych klaczy (od 2024 r.)
- o Wiosenna kwalifikacja młodych ogierów (min. 10 szt.)
- o Określenie warunków wnioskowania o przydomek,
- o Weryfikacja wymiarów i bonitacji w wieku 5 – 7 lat,
- o Zwiększenie minimalnych progów w próbie dzielności ogierów – 100 pkt., klaczy – 90 pkt.
- o Komisja oceny płytowej w próbie – minimum 2 osoby

10. Działania na najbliższe lata

- 1) Opracowanie programu i analiza stopnia zimbredowania populacji ogierów i klaczy czynnych w rozrodzie.
- 2) Monitorowanie tendencji i zmian ilościowych w rodach męskich i w rodzinach żeńskich.
- 3) Kontrola obowiązkowych prób dzielności ogierów i klaczy oraz komisyjnej kwalifikacji klaczy młodych do hodowli.
- 4) Dążenie do ujednolicenia zapisów programu hodowlanego i programu ochrony zasobów genetycznych.

Opracował
Marek Gibała

Przewodniczący Komisji Księgi Stadnej koni rasy huculskiej